

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA KOT DRUGI JEZIK

Izpitna pola 1

Razčlemba neumetnostnega besedila

Torek, 7. februar 2012 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.

Priloga z neumetnostnim besedilom je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca.

Izpitna pola vsebuje 22 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Pri nalogah izbirnega tipa izberite samo eno rešitev, če v navodilu ni določeno drugače. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev napišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami. Pazite na slovnično in pravopisno pravilnost odgovorov.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

Priloga k izpitni poli 1

1. besedilo

SLOVENSKI PSIHOLOŠKI TRILER

PREHOD

Prvi celovečerni igrani film režiserja Borisa Palčiča (sicer avtorja številnih dokumentarnih filmov) predstavi nenavadne dogodke mladega slikarja Vlada (Jure Ivanušič), ki v stanju zamaknenosti ustvari izjemen portret neznanke (Iva Krajnc). Na otvoritveni razstavi jo spozna tudi v resnici, ta travmatični večer pa se nadaljuje s krutim umorom, z izginotjem dolgoletnega prijatelja Izidorja in bogato

"Prehod je psihološki triler, križan z znanstvenofantastičnimi prviniami."

ponudbo preprodajalca umetniških del, ki mu Vlado sledi v Trst, kjer se znova sreča s fascinantno neznanke. A prav kmalu se znajde na tanki meji med resničnostjo in fikcijo, saj pade v osrčje zarote skrivnostne organizacije ZOM, ki pod vodstvom fatalne ženske Rebece

(Anita Kravos) vdira v misli drugih ljudi. S posamezniki manipulira in nadzoruje njihova dejanja ...

Gre za psihološki triler z znanstvenofantastičnimi prviniami, kakršnih pri slovenskih filmskih ustvarjalcih nismo vajeni. Zgodba filma je pred poldrugim desetletjem nastala pod peresom Vladimirja Nardina, poleg njega pa sta pri scenariju sodelovala še Boris Palčič in pokojni Franci Slak. Njemu je Prehod tudi posvečen. Režiser je svojo stvaritev označil kot »pripoved o tragičnosti junaka, ki se z vso močjo in s strastjo oklene nečesa, kar se nazadnje izkaže za varljiv videz«.

Prehod se lahko pohvali predvsem s presenetljivo kemijo med glavnimi igralci – v ospredju je ljubezenski trikotnik med

PREHOD

IGRAJO Jure Ivanušič, Iva Krajnc, Anita Kravos, Matjaž Tribušon, Uroš Smolej

REŽIJA Boris Palčič

SCENARIJ Vladimir Nardin, Boris Palčič in Franci Slak **ŽANR** psihološki triler

DISTRIBUTER Cinemania group

PREMIERA 19. marec 2009

TRAJANJE 86 min

www.prehod.com

Ivanušičem, privlačno Ivo Krajnc in usodno Anito Kravos. To je bil najbrž dovolj tehten razlog, da so mu gledalci na 11. Festivalu slovenskega filma podelili nagrado občinstva.

Film je bil posnet v Ljubljani (tudi v prostorih nekdanje tovarne koles Rog) in Trstu, a to, kar se v njem dogaja, bi se lahko dogajalo kjer koli na svetu, saj se ukvarja z nadčasno tematiko volje do moči in obvladovanja množic.

Matevž Rudolf

2. besedilo

JURE IVANUŠIČ IVA KRAJNC ANITA KRAVOS MATJAŽ TRIBUŠON SVETOZAR CVETKOVIČ

KDO VAM PERE MOŽGANE?

PREHOD

NAGRADA OBČINSTVA 11. Festival Slovenskega Filma
SCIENCE+FICTION Festival Internazionale della Fantascienza
FEST 09 37. Mednarodni filmski festival
FESTIVAL L'EUROPE autour de l'Europe 2009 Paris

V KINU OD 19. MARCA!

www.prehod.com www.cinemania-group.si

cinemania group

(Prirejeno po: Premiera, 11.– 24. marec 2009)

Prazna stran

Pozorno preberite izhodiščni besedili in rešite naloge.

1. Določite temo in okoliščine sporočanja izhodiščnih besedil, tako da podčrtate pravilno možnost ob vsaki poševnici.

Tema obeh izhodiščnih besedil je / n i film Prehod.

Matevž Rudolf je / n i avtor obeh izhodiščnih besedil.

Izhodiščni besedili s t a / n i s t a (bili) objavljeni v Premieri.

Izhodiščni besedili s t a / n i s t a namenjeni istemu naslovniku.

(2 točki)

2. Dopolnite povedi s podatki o filmu.

Film, ki ga je režiral _____, traja _____
(Kaj?) (Koliko časa?)

in je _____. Premiera je bila _____.
(Kateri žanr?) (Kdaj?)

(2 točki)

3. Uredite zaporedje potem, kakor si sledijo v prvem izhodiščnem besedilu, tako da na črte ob njih zapišete številke od 1 do 4.

____ kraj snemanja

____ nastanek scenarija

____ vsebina filma

____ filmska nagrada

(1 točka)

4. Nekateri podatki o filmu so v obeh izhodiščnih besedilih enaki, dva pa se razlikujeta. Obkrožite ju.

seznam igralcev   naslov filma   dan premiere   spletna stran filma   filmski festivali

(2 točki)

5. Obkrožite DA, če je trditev v skladu s prvim izhodiščnim besedilom, ali NE, če ni.

Prehod je prvi slovenski celovečerni igrani film. DA NE

Film je posnet po romanu Matevža Rudolfa. DA NE

Film je posvečen Franciju Slaku. DA NE

Scenarij za film je delo več avtorjev. DA NE

Film je sodeloval na več festivalih. DA NE

Film je avtobiografija Borisa Palčiča. DA NE

(3 točke)

6. V povedi/-ih razložite, zakaj je v prvem izhodiščnem besedilu film označen tudi kot znanstvenofantastičen. V razlagi navedite eno znanstvenofantastično prvino iz filma.

(3 točke)

7. V preglednico vpišite vloge, ki so jih odigrali naštetih igralci.

Igralec	Vloga
Jure Ivanušič	
Anita Kravos	
Iva Krajnc	

(1 točka)

8. Naštete tri nebesedne prvine, ki so skupne obema besediloma.

(2 točki)

9. Opišite drugo izhodiščno besedilo, tako da podčrtate ustrezne možnosti ob poševnicah.

Besedilo je reportaža/oglasno besedilo/poročilo.

Besedilo je zagotavljalno/pozivno/vrednotenjsko.

Spročevalec želi pridobiti naslovnikovo mnenje o filmu/pridobiti naslovnika za ogled filma/seznani naslovnika s filmskimi nagradami/opozoriti naslovnika na nevarnost manipulacije.

(3 točke)

10. Kateri način razvijanja teme prevladuje v prvem izhodiščnem besedilu in kateri v drugem? Na črtici napišite številko izbranega načina.

prvo besedilo _____

1 pripovedovanje

2 obveščanje

drugo besedilo _____

3 opisovanje

4 razlaganje

5 utemeljevanje

(2 točki)

11. Podčrtajte ustrezne trditve ob poševnicah, ki veljajo za obe izhodiščni besedili.

Besedili sta
praktičnosporazumevalni/publicistični,
enogovorni/dvogovorni,
javni/zasebni.

(2 točki)

12. Iz predzadnjega odstavka prvega izhodiščnega besedila izpišite tri besedne zveze, v katerih se sporočevalec razodeva.

(2 točki)

13. V spodnjih povedih sta podčrtani slogovno zaznamovani besedni zvezi. Zamenjajte ju z nezaznamovanima in novi povedi zapišite na črti.

Kdo vam pere možgane?

Zgodba filma je nastala pod peresom Vladimirija Nardina.

(3 točke)

14. Podčrtani desni prilastek v besedni zvezi pretvorite v levega in novo besedno zvezo v ustreznem sklonu napišite na črti.

Gledalce je zelo navdušila _____ (zgodba filma).

K napetosti zgodbe prispeva _____ (izginotje Izidorja).

(2 točki)

15. Na črte v spodnji povedi zapišite imena in priimke v ustreznem sklonu.

O _____ (Jure Ivanušič) sem bral že veliko,

za _____ (Franci Slak) in

_____ (Vladimir Nardin) pa slišim prvič.

(2 točki)

16. Prevzetim besedam pripišite slovenske sopomenske izraze.

fascinanten _____

triler _____

fatalen _____

(3 točke)

17. Preberite slovarski sestavek in rešite naloge.

junák -a m (á) **1.** kdor je storil izredno pogumno, *junaško dejanje*: neznani ljudje so v boju postali junaki; slaven junak; zgodbe o srednjeveških junakih; padel je kot junak / narodni junak *zgodovinska oseba, ki se je odlikovala v boju za svoj narod*; grob neznanega junaka *grobnica s posmrtnimi ostanki vojaka, narejena v spomin na padle v boju za domovino* // nav. ekspr. *kdor prenaša, opravlja stvari, za katere je potreben velik napor*; *požrtvovalnost*: junak je, da vzdrži v takih razmerah; v boleznih se je pokazal junaka // nav. ekspr. *izredno pogumen, neustrašen človek*: iskali so junaka, ki bi si upal preplavati reko; iron. junaki pa taki, vsi so zbežali **2.** nav. ekspr., s prilastkom *moški, ki se odlikuje v kakšni stvari ali ob kakem dogodku*: junak olimpijskih iger, Planice / junak dela; bil je junak dneva *najpomembnejša osebnost* / iron. junak v pitju; revolverski junak **3.** kdor zaradi *kake lastnosti vzbuja občudovanje in željo po posnemanju*: vsaka doba ima svoje junake; mladina hitro menja svoje junake / salonski junak **4.** ekspr. *postaven, krepek moški*: drevo, da ga trije junaki ne obsežejo; udarec, ki bi celo junaka pobil na tla / poglejte no, kakšen junak je že **5.** *glavna, srednja oseba v literarnem delu*: junak drame, romana; junaki nemega filma / Shakespearovi junaki / glavni junak // ekspr. *oseba, o kateri se pripoveduje*: drugo jutro je naš junak odpotoval

A Obkrožite DA, če je navedena trditev o besedi *junak* pravilna, ali NE, če ni.

Beseda <i>junak</i> ima dva naglasa.	DA	NE
Beseda <i>junak</i> je moškega spola.	DA	NE
Beseda <i>junak</i> ima tri pomene.	DA	NE
Beseda <i>junak</i> ima v rodilniku končnico -a.	DA	NE

B Napišite številko, ki ustreza pomenu besede *junak* v izhodiščnih besedilih.

_____

C Preberite 2. odstavek prvega izhodiščnega besedila in ugotovite, na katero osebo v filmu *Prehod* se nanaša beseda *junak*?

_____

(4 točke)

18. Trpni (pasivni) stavek pretvorite v tvornega (aktivnega) in novo poved zapišite na črto.

Film je bil posnet v Trstu in Ljubljani.

_____

(2 točki)

19. Osnovnemu stavku dopišite dopolnjevalne, tako da boste odgovorili na vprašalnice v oklepajih.

Ogledal sem si film, _____. (Čemu?)

Ogledal sem si film, _____. (Kateri?)

Ogledal sem si film, _____. (Kdaj?)

(3 točke)

20. Vstavite naslonke v pravilnem zaporedju.

Kdor ne ljubi slovenskega filma, _____ (ga mu bi ne) priporočal.

Čeprav je hotel obnoviti zgodbo, _____ (je ni mu) uspelo.

(2 točki)

21. Razložite, zakaj je v spodnji povedi premiera prvič zapisana z malo začetnico in drugič z veliko začetnico. Odgovorite v povedi.

Bil sem na premieri filma, zanjo sem izvedel iz zadnje številke Premiere.

_____

(2 točki)

22. Napišite uradno vabilo.

Zamislite si, da ste Emil/Emilija Prinčič, član/-ica filmskega krožka na vaši šoli. Ob koncu šolskega leta boste na zaključni prireditvi med drugim predstavili filme, ki ste jih člani ustvarili v zadnjem šolskem letu. Kot častnega gosta želite povabiti režiserja Borisa Palčiča. Potrebne podatke si izmislite sami. Pišite na naslednjo stran.

(12 točk)

Prazna stran

Prazna stran